

การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ
"ทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร"

ร้อยตำรวจเอก ฌพวัฒน์ อารยางกูร

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-631-135-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Comparative Study of the Political Attitude of
Students of the National Defense College

POL. CAPT. NOPPAWAT ALAYANGKOOL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Government
Graduate School

Chulalongkorn University

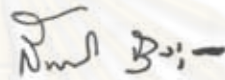
1994

ISBN 974-631-135-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ
"ทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร"
โดย ร้อยตำรวจเอก ณพวัฒน์ อารยางกูร
ภาควิชา การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ

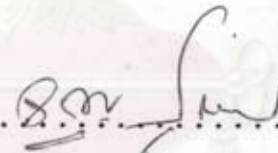

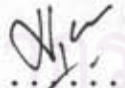
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ จรุณ สุภาพ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ณวัฒน์ อารยางกูร การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ "ทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร" (A Comparative Study of the Political Attitude of Students of the National Defense College)

อ.ที่ปรึกษา รศ.ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ , 176 หน้า. ISBN 974-631-135-2

การศึกษาเชิงเปรียบเทียบทัศนคติทางการเมือง ของนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร โดยศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่าง นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 36 (วปอ.) และ นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 6 (ปรอ.) เพื่อศึกษาถึงทัศนคติทางการเมืองที่มีต่อระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยจะให้ความสนใจเกี่ยวกับปัจจัยทางสถานภาพทาง เศรษฐกิจ สังคม แนวคิด ทัศนคติ รวมทั้งการเรียนรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยซึ่งดำเนินการวิจัยแบบสำรวจ โดยกำหนดแนวทางการศึกษาทัศนคติในเชิงความเสมอภาค ความมีเหตุผล อำนาจนิยมและเสรีนิยม

ปัจจุบันโครงสร้างอำนาจทางการเมืองนั้น ได้แปรเปลี่ยนจากระบบราชการมาสู่ระบบธุรกิจ เอกชนมากยิ่งขึ้นในทศวรรษนี้ บทบาททางการเมืองของชนชั้นกลางที่ประกอบธุรกิจได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้เป็นกลุ่มพลังสังคมที่มีอำนาจต่อรองในทางการเมืองโดยนักธุรกิจเอกชนได้เข้ามามีบทบาททางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย ภายใต้ันโยบายเศรษฐกิจเสรีอันส่งผลให้นักธุรกิจมีความชอบธรรม และมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น จนเป็นศูนย์กลางกลุ่มพลังใหม่ที่จะเข้ามาแทนที่ อำนาจนิยมเดิม หรือระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมาตยาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระแสโลกาภิวัตน์ ที่ฐานข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการต่อสู้ทางการเมืองของกลุ่มต่าง ๆ ท่ามกลางพหุสังคมไทย

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา วปอ. รุ่นที่ 36 และ นักศึกษา ปรอ. รุ่นที่ 6 มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย และเมื่อพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบแล้วปรากฏว่านักศึกษา ปรอ. รุ่นที่ 6 มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับสูงกว่านักศึกษา วปอ. รุ่นที่ 36

ภาควิชา ..... : การปกครอง
สาขาวิชา ..... ภาวะปกครอง.....
ปีการศึกษา ..... 2537.....

ลายมือชื่อนิสิต ..... *ณวัฒน์ อารยางกูร*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาอื่น ..... -

C530045-: MAJOR
KEY WORD: ATTITUDE/ FRMOVTSYIC/ THINKING/ COURSE

NOPPAWAT ALAYANGKOOL : A Comapatative Study of the Political
Attitude of Students of National Defense College THESIS ADVISER :
Asso.Prof.Dr.Preecha Houngrailert, 178 pp. ISBN 974-631-135-2

This thesis is an attempt to conduct a comparative study of the political attitude of students of the National Defense College, Class 36 and of the National Defence College for the Joint State-Private Sectors Courses, Class 6. The emphasis of this study is placed on the inquiry of the extent of the relationship of the following factors socio-economic status, political socialization and political participation.

Regarding research methodology as employed in this study, the writer uses the method of field research and documentary research by using questionnaire relating to equality, rationality, authoritarianism and liberalism.

The current political structure of Thailand is more influenced by private sectors than the bureaucracy. The middle class plays significant political role due to their dominance within the society. Most of them are from private sectors. They become one of the few centre of political activities in this globalization era.

The findings of this study are as follows : both students of the National Defense for the Joint State-Private Sectors Courses, Class 6 possess democratic political attitudes. Moreover, students of the National Defence for the Joint State-Private Sectors Courses, Class 6 tend to be more democratic in their political attitude, than the students of the National Defense Course, Class 36.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต *ณัฐพงศ์ อธิวงษ์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Dr. P.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

กิตติกรรมประกาศ

การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความอนุเคราะห์และความเมตตาจาก ศาสตราจารย์ จรุณ สุภาพ ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจิตชนารักษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่ง ในการให้ คำปรึกษา คำแนะนำ การตรวจ การแก้ไขจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์ จึงขอขอบพระคุณด้วยความจริงใจ มา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ พลตำรวจตรี สมชาย ประภัสภักดิ์ ที่ให้คำแนะนำและสนับสนุนการศึกษาแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ พลตำรวจตรี คำนิง ชรวมเกษม ที่สนับสนุนทั้งโอกาสและเวลา ตลอดจนความห่วงใยที่มีต่อข้าพเจ้า

สิ่งสำคัญที่สุด คือ กำลังใจที่ได้รับจาก พ่อ-แม่ ทำให้สามารถแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ความดีที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอโน้มให้ พ่อ-แม่ ผู้เป็นที่รักและมีพระคุณยิ่ง

ขอขอบพระคุณ บุคคลที่มีได้กล่าวถึง ณ ที่นี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร

ร้อยตำรวจเอก ณวัฒน์ อารยางกูร

พฤศจิกายน 2537

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ.
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
สภาพปัญหาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	9
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	9
สมมติฐานในการศึกษา	10
วิธีดำเนินการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	14
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	15
การนำเสนอรายงานการวิจัย	16
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวความคิดและผลงานวิจัย	18
แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมือง	18
ลักษณะสำคัญของทัศนคติ	23
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของบุคคล	24
ลักษณะการเปลี่ยนแปลงและความมั่นคงยั่งยืนของ ทัศนคติของบุคคล	27
ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	29
ทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยม	39
การกล่อมเกลางานทางการเมือง	43

บทที่ 3	ประวัติ ความเป็นมาและบทบาท วิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร	50
	วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรในยุคแรก (พ.ศ. 2498-2509)	52
	การบริหารในยุคแรก	52
	การจัดการศึกษาในยุคแรก	53
	วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรในยุคที่สอง (พ.ศ. 2510-2530)	56
	วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรยุคสองประสาน (พ.ศ. 2531-ปัจจุบัน)	62
	หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน	64
	โครงสร้างและการบริหารกิจการของวิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร.....	68
	คุณสมบัตินักศึกษา การคัดเลือกเข้าศึกษา สภาพนักศึกษา	76
	การดำเนินการศึกษา	77
บทที่ 4	ระเบียบวิธีวิจัย	80
	วิธีดำเนินการวิจัย	81
	วิธีการสร้างแบบสอบถาม	85
บทที่ 5	ผลการวิจัย	90
	ส่วนที่หนึ่ง: สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของ นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 36 และ หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร ภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 6	91

	ส่วนที่สอง: ทัศนะความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ที่ มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของ นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๒๖ และ หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร ภาครัฐร่วมเอกราช รุ่นที่ ๖	100
	ทัศนคติทางการเมือง ในด้านความเสมอภาค	102
	ทัศนคติทางการเมือง ในด้านเหตุผล	107
	ทัศนคติทางการเมือง ในด้านอำนาจนิยม	112
	ทัศนคติทางการเมือง ในด้านเสรีนิยม	118
บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	121
	ส่วนที่หนึ่ง: ด้านความเสมอภาค.....	127
	ส่วนที่สอง: ด้านความมีเหตุผล.....	127
	ส่วนที่สาม: ด้านอำนาจนิยม.....	127
	ส่วนที่สี่ : ด้านเสรีภาพ.....	128
	ข้อเสนอแนะ	129
	บรรณานุกรม	133
	ภาคผนวก	139
	ภาคผนวก ก: 'หลักสูตรการศึกษาศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร	140
	- หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร	140
	- หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกราช	156
	ภาคผนวก ข : แบบสอบถาม	168
	- ส่วนที่หนึ่ง สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	169
	- ส่วนที่สอง ทัศนะ ความรู้ความเข้าใจ ทิศทางการเมือง ที่มีต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย	171
	ประวัติผู้วิจัย	178

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
5.1 แสดงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาวิทยาลัย ป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 36	92
5.2 แสดงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาวิทยาลัย ป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาค รัฐร่วมเอกราช รุ่นที่ 6	96
5.3 แสดงทัศนคติทางการเมืองด้านความเสมอภาคของนักศึกษา ทั้งสอง หลักสูตร	101
5.4 แสดงทัศนคติทางการเมืองด้านเหตุผลของนักศึกษา ทั้งสอง หลักสูตร	104
5.5 แสดงทัศนคติทางการเมืองด้านอำนาจนิยมของนักศึกษา ทั้งสอง หลักสูตร	110
5.6 แสดงทัศนคติทางการเมืองด้านเสรีภาพของนักศึกษา ทั้งสอง หลักสูตร	115

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 2.1 : ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ แรงจูงใจ และพฤติกรรม	22
แผนภาพที่ 2.2 : แสดงกระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง	26
แผนภาพที่ 3.1 : พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ และ กำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองบัญชาการทหาร สูงสุด กระทรวงกลาโหม พ.ศ.2533	71
แผนภาพที่ 3.2 : ผังการจัดวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร	72

ศูนย์วิทยพัชรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย